

tíðindablaðið

Útgevandi: p/f sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

Fyrstasíðustjóri: Krisjan Dahl

Blaðfólk: Høgni Djurhuus, Dagny Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurinArgjavegur 26
Postsmaga 76,
3800 Tórshavn
telefon 11820

Royndi at sleppa sær undan

TÁ SITANDI landsstýri tók við, royndi samgonguleiðarin og menn hansara at gera ta búskaparligu stöðuna rættliga hættisliga. Hetta gjørdi teir við at tosa og skriva um tómar kassar og tómar grunnar.

ØLL VITA, AT vinnan hevði stórar trupulleikar at dragast við í 1979 og 1980, men øll vita eisini, at tey stóru tøkini, ið skuldu takast fyrri at vinna á trupulleikunum, longu vórðu tikin á vári 1980, og at tey vórðu tikin av undanfarnu samgongu, uttan minst hjálp frá táverandi andstöðuni á tingi. Í 1980 varð neyðugt at geva vinnuni eina peningajáttan, sum svaraði til triðingin av lögtingsfíggarlógini, meðan játtanin hesi seinnu árinu hevur verið lutfalsliga nógv minni partur av fíggarlógini.

AT TOSIÐ UM tómar kassar og tómar grunnar ikki var so eftirfarandi, hava fólk eisini varnast. Beint eftir at samgongan hevði tikið við, var lýst í bløðunum við serlálum til fiskiskip. T. v. s. at peningur var tøkur í serlálgrunninum, tá landsstýrisskiftið fór fram. Alment sjónvarp varð sett á stovn og tvínni hús vórðu keypt til endamálið. Her fingi vit eisini at vita at peningur var tøkur í sjónvarpsgrunninum. Stuttleikaskatturin varð avtíkin uttan at hetta fekk avleiðingar fyrri almenna stuðulin til bygda og ungdomshús. Tað var somuleiðis nóg mikið av peningi í tí grunninum.

LØGMADUR OG summir samgongumenn byjaðu kortini valskeiðið við at tosa um eina sera hættisliga búskaparliga stöðu. At tosa um tómar kassar og tómar grunnar. Men so fekk pípan eitt annað ljóð. Og tað var nú uppundir endan av valskeiðinum. Nú stóð sera væl til. Nú vóru allir kassar og allir grunnar á tremur. Hóast tað stóru uttanlangsskuldina var stöðan góð og gongdin

oddagrein

var nógv batnað. Nú ráddi bara um at fáa lögtingsval sum skjótast. Løgmaður vildi hava val í mei ella juni. Men hetta gekk ikki. So vildi hann hava val í august ella september. Men tað gekk heldur ikki.

SANNLEIKIN UM búskaparligu stöðuna kom so fram. Hetta var ikki ætlanin hjá lögmanni. Hann vildi hava val áðrenn almenningurin fekk nakað at vita um kreppustöðuna sum vinnan og alt samfelagið er í. Tá sannleikin var kominn fyrri oyruni á almenninginum var lögmaður eisini horvin. Hann var farin av landinum. Summi tíðindi vilja vera við, at hann fór í heystfrí. Onnur tíðindi siga, at hann fór á grannskoðarskeið. (Hetta seinna er hart tiltrongt og tað skuldi hann longu gjørt fyrri fyra árum síðani).

TÁ TINGIÐ hevði ólavsøkurøðu lögmanns til umrøðu, segði hann sjálvur, at tað var hansara skylda at geva upplýsingar um stöðuna og gongdina. Og tað hevði hann gjørt. Bæði í sjálvari ólavsøkurøðuni, og tá hann hevði orðið undir umrøðuni, gjørdi hann greitt, at stöðan var góð og at gongdin var nógv batnað. Stutt eftir fáa vit so at vita, at hovuðsvinnan er í álvarssamari kreppu, og at alt samfelagið er í kreppu.

SPURNINGURIN er so, um lögmaður hevur sagt ósatt, ella um hann ikki vist betur. Utan mun til, um tað fyrra ella tað seinna er tilfellið, so hevur lögmaður ikki gjørt sína skyldu. Hann hevur skyldu at siga sannleikan og hann hevur skyldu at vita hvussu veruliga stöðan er.

SANNLEIKIN er sjálvandi tann, at lögmaður royndi at fjala ta hættisligu stöðuna, at hann royndi at fáa valið fyrr, soleiðis at hann kundi sleppa undan fólksins dómi. Alt hevur verið ein roynd at sleppa sær undan.

Landsstýrið ongan ídnaðarpolitikk

Javnaðarflokkurin vil tøra virknan ídnaðarpolitikk, tá hann kemur til valdið, sigur Vilhelm Johannesen, tingmaður javnaðarflokksins, í hesum parti av røðu síni undir viðgerðini av lögmannsrøðuni

Harra formaður:

Í tí partinum av samgonguskjalinum, sum ber heitið: »Onnur vinnulivsmál«, verður ídnaðurin umrøddur. Har verður tosað um at tryggja arbeiði til allar hendur og um útbýgging av verandi ídnaðarvirkjum og um stovning av nýggjum ídnaðarvirkjum.

Hóast hesi vøkru orð í samgonguskjalinum, so hevur veruleikin prígað nakað heilt annað, nevniliga tað, at sitandi samgongan ongan ídnaðarpolitikk hevur rikið. Hetta eru ikki bara míni orð. Hetta er heldur ikki nakað, sum bara vit í javnaðarflokkinum og vit í andstöðuni siga. Nei, hetta hevur sjálvur lögmaður, sum umsitir ídnaðarmál í landsstýrinum viðgengið fyrri almenninginum. Tað gjørdi hann í sambandi við at ætlanin um ein ídnaðardepul uppi í Sundi varð lagdur fram fyrri almenningin.

Til lögtingsvalið í 1970 sendi javnaðarflokkurin eitt lítið blað í hvørt hús í landinum. Hetta blað bar heitið: »Ídnaður í sjeitiárunum«. Tey næstu 10 árin fram til 1980 var tað javnaðarflokkurin, sum hevði ábyrgdina av ídnaðarmálum í landsstýrinum. Hesi árin kom verulig gongd á ídnaðarútbýggingina í Føroyum. Kring alt landið fingi vit størri og smærri ídnaðarvirki av ymiskum slag. Samgongumenn standa her í dag og rósa sær av fiskaaling og framleiðslu til matna burtur úr svartkjaftri. Alt hetta fór í gongd tey árin, javnaðarflokkurin hevði ábyrgdina av ídnaðarmálum. Vit fóru tey árin undir at seta pening av á fíggarlógini undir heitinum: stuðul til ídnaðarfremjandi endamála. Ídnaðargrunnurin og menningargrunnurin, sum veita ymisk slag av fígging bæði til verandi og til nýggj ídnaðarvirki, vórðu settir á stovn hesi árin. Somuleiðis varð ein nevnd sett at gera álit um ídnaðarútbýgging í Føroyum. Hetta álit kom í seinnu helvt av sjeitiárunum.

Vit skulu ikki stara okkum blind í tað, sum er farið. Vit eiga heldur at lita fram eftir og gera okkum nakrar tankar um, hvat gerast skal fyrri ídnaðin í framtíðini. Og her kunnu vit nýta nevnda álit um ídnað í Føroyum. Í álitinum verður mælt til, at

tað almenna setur á stovn eina menningarstovu fyrri ídnað, handverk og tænastruvirksemi. Slik menningarstova skuldi verið ráðgevari hjá teimum politisku myndugleikum, hjá grunninum, sum veita fígging og hjá einstaklingum og fyrirkæmum, ið reka ella hava ætlan um at fara undir ídnað, handverk ella tænastruvirksemi.

Menningarstovan skuldi eisini tikið sær av granskning og vurmennning. Tikið sær av at kanna møguleikarnar fyrri at selja føroyska ídnaðarframleiðslu bæði her heima og í útheiminum. Tikið sær av at ment føroyskt handverk og føroyskt tænastruvirksemi. Tað hevði verið natúrligt, at slikur stovnur við tíðini eisini kom at umfata eina sølu- og útflutningsmiðstöð undir menningarstovuni greitt úr hondum.

Vit mugu tíverri ásanna, at verandi ídnaðarvirki í 1980 ikki eru útbýgd men heldur eru niðurløgd. Tað hevur ikki eydnast samgonguflokkunum at tryggja arbeiði til allar hendur. Í lögmannsrøðuni upplýsir lögmaður, at 72 nýggj arbeiðspláss eru skapt í tí seinasta roknskaparárinum hjá menningargrunninum. Hetta er helst rætt. Men hetta er brutto. Í sama roknskaparári eru 60 onnur arbeiðspláss niðurløgd. Fram til og við 1980 vórðu meira enn 200 og onkurtíð upp í 300 nýggj arbeiðspláss skapt á hvørjum ári.

Vit mugu tíverri geva lögmanni rætt, tá hann sigur, at hann og samgongan ongan ídnaðarpolitikk hava rikið hesi árin, men fær javnaðarflokkurin ávirkan á eitt komandi landsstýri, so vil flokkurin leggja alla orku í, fyrri at fáa gongd á aftur ídnaðarútbýggingina. Hetta vilja vit gera við eini menningarstovu fyrri ídnað, handverk og tænastrufyrirtøkur, við eini sølu- og útflutningsmiðstöð fyrri ídnaðin og við at tryggja teimum grunninum, ið skulu veita fígging, munandi størri fíggarorku.

hevur verið hjá arbeiðsgevaranum at fáa skrivligt lyfti um somu sømdir, tað er gott nokk.

Men má eg harmast yvir, at tær lata slíkt henda og koma í bløðini við eini frágreiðing um somu sømdir. Hvar halda tit, tað verður, sum fer at stríðast, tað ið sáttmálasamráðingarnar koma fyrri! Tað eru tey, sum tit

renna frá, sum koma at stríðast fyrri tykkum. Har vildi eg ikki sett meg so lágt, tí tað menni vit til.

Eg haldi, at nevnd felagsins hevur sett seg sjálva ómetaliga lágt, at nú hini øll feløgini skulu skjótt út í stríð fyrri tær, tí eitt er sikkurt, tað verður ikki arbeiðsgevarin, sum stríðist fyrri tykkum, men mótparturin. At eitt mál

sum merkjastriðið, kann alt rættast aftur, men at geva seg í mótpartiss hendur, tað rættast ikki aftur, so eg sigi einaferð enn; hugsið tykkum um.

Enn er tíð til tað. Tí vit nevnd sita, hugsið um, hvat tit gera, tit eru kanska ungar í fakinum, tí krevst at hugsa seg gott um.

Ein eldri verkakvinna

Ein viðmerking til Kvinnufelagið Fjallbrúður

Eftir at hava lisið og fylgt við, hvat er hent við arbeiðskvinnufelagnum Fjallbrúður, so las eg í Sosialinum hósdagin 30. august, hvar forkvinnan